

Sygn. akt: III AUa 1004/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn

Sędziowie: SSA Jacek Zajączkowski (spr.)

del. SSO Henryka Stawiana

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 r. w Łodzi

sprawy **S. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 25 kwietnia 2013 r., sygn. akt: V U 1195/12;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1004/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił S. G. prawa do emerytury na tej podstawie, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono wnioskodawcy okresu pracy od 1 kwietnia 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku zastępcy dyrektora – naczelnego inżyniera, dyrektora ds. produkcji, ponieważ nie można uznać, że były to prace stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywane przy stanowiskach robotniczych wymienionych w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odwołaniu od powyższej decyzji S. G. wniósł o jej zmianę i przyznanie emerytury przy uwzględnieniu okresu pracy przypadającego w latach 1990-1998.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z 25 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. i przyznał S. G. prawo do emerytury od dnia (...) r.

Wydając zaskarżony wyrok sąd pierwszej instancji za podstawę orzeczenia przyjął następujące ustalenia faktyczne:

S. G., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 3 września 2012 r. wniosek o emeryturę. Na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach wynosi łącznie 10 lat, 10 miesięcy i 2 dni. Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia: od 10 lutego 1978 r. do 3 lipca 1978 r., od 1 lipca 1979 r. do 10 lutego 1985 r., od 2 marca 1985 r. do 30 czerwca 1989 r. oraz od 1 października 1989 r. do 31 marca 1990 r. Na dzień złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca miał rozwiązany stosunek pracy. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego

W okresie od 10 listopada 1977 r. do 31 lipca 2012 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B.. W przedsiębiorstwie tym wnioskodawca pracował w okresach od 10 listopada 1977 r. do 15 sierpnia 1990 r. na stanowiskach mistrza budowy i kierownika budowy, od 16 sierpnia 1990 r. do 30 listopada 1992 r. na stanowisku zastępcy dyrektora - naczelnego inżyniera oraz od 1 grudnia 1992 r. do 31 lipca 2012 r. na stanowisku dyrektora ds. produkcji

Okresy zatrudnienia na stanowiskach mistrza budowy i kierownika budowy (z wyłączeniem okresów odbywania stażu i zasadniczej służby wojskowej, urlopu dewizowego oraz urlopu bezpłatnego), tj. okresy od 10 lutego 1978 r. do 3 lipca 1978 r., od 1 lipca 1979 r. do 10 lutego 1985 r., od 2 marca 1985 r. do 30 czerwca 1989 r. oraz od 1 października 1989 r. do 31 marca 1990 r. ZUS zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył natomiast okresu od 1 kwietnia 1990 r. do 15 sierpnia 1990 r., mimo że wnioskodawca pracował wówczas również jako kierownik budowy.

W trakcie zatrudnienia na stanowiskach zastępcy dyrektora - naczelnego inżyniera od 16 sierpnia 1990 r. do 30 listopada 1992 r. oraz dyrektora ds. produkcji od 1 grudnia 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace polegające na kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynieryjno-technicznym na wydziałach i oddziałach, w których jako podstawowe były wykonywane prace w warunkach szczególnych.

Przedsiębiorstwo (...) w B. zajmowało się głównie wykonywaniem robót wodno-kanalizacyjnych, tj. budową wodociągów, kanalizacji wodnej, zapór wodnych itp. (...) nie zajmowało się zakładaniem instalacji sanitarnych wewnątrz budynków.

Jako zastępca dyrektora - naczelnego inżyniera i dyrektor ds. produkcji wnioskodawca nadzorował jakość wykonywanej pracy na podległych mu budowach. Pracownikami, nad których pracą wnioskodawca sprawował nadzór byli zbrojarze, betoniarze, spawacze, operatorzy sprzętu ciężkiego (np. koparek i spycharek) oraz monterzy wodno-kanalizacyjni pracujący w głębokich wykopach.

W ramach swoich obowiązków wnioskodawca wykonywał także prace związane z prowadzeniem dokumentacji dotyczącej planowania i rozliczania wykonywanych robót budowlanych oraz z nadzorem inżynieryjno-technicznym. Prace te zajmowały wnioskodawcy około godziny dziennie. Były one wykonywane rano w biurze znajdującym się w siedzibie przedsiębiorstwa w B.. Po wykonywaniu tych prac wnioskodawca jechał na budowy, gdzie zajmował się nadzorem i kontrolą wykonywania robót wodnokanalizacyjnych.

(...) wystawiło wnioskodawcy dwa świadectwa pracy w warunkach szczególnych, w których wskazano, że pracował on w takich warunkach w okresach od 10 listopada 1977 r. do 30 listopada 1992 r. na stanowiskach mistrza budowy, kierownika budowy, zastępcy dyrektora - naczelnego inżyniera oraz od 1 grudnia 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku dyrektora ds. produkcji - wykonując wówczas prace polegające na kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynieryjno-technicznym na wydziałach i oddziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace w warunkach szczególnych (Dział XIV, poz. 24 pkt 1 wykazu A stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku).

Przy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 1 kwietnia 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. staż pracy wnioskodawcy, w takich warunkach, łącznie z okresem niekwestionowanym przez organ rentowy, wynosi ponad 15 lat.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy przywołał przepisy art. 31, art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i § 2 i 4 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Okręgowy wskazał, że z przeprowadzonych w sprawie dowodów wynika, że w okresach od 16 sierpnia 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako zastępca dyrektora - naczelnny inżynier oraz dyrektor ds. produkcji od 1 grudnia 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca wykonywał prace polegające na kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynieryjno-technicznym na wydziałach i oddziałach, w których jako podstawowe były wykonywane prace w warunkach szczególnych. Wnioskodawca nadzorował jakość wykonywanej pracy na podległych mu budowach. Pracownikami, nad których pracą wnioskodawca sprawował nadzór byli zbrojarze, betoniarze, spawacze, operatorzy sprzętu ciężkiego oraz monterzy wodno-kanalizacyjni pracujący w głębokich wykopach. W świetle powyższego Sąd uznał, że ZUS w sposób nieprawidłowy zanegował treść wystawionych wnioskodawcy świadectw pracy w warunkach szczególnych i przyjął, że w spornych okresach wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w Dziale XIV, poz. 24 wykazu A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, tj. prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynieryjno-technicznym na oddziałach wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Zdaniem Sądu do odmowy uznania będących przedmiotem sporu okresów za okresy pracy w warunkach szczególnych nie może prowadzić okoliczność, że w ramach swoich obowiązków wnioskodawca zajmował się także prowadzeniem dokumentacji technicznej. W tym zakresie Sąd I instancji powołał się orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym objęcie nadzorem lub kontrolą także innych prac niż wymienione w wykazie A prac nie wyłącza zakwalifikowania samego nadzoru lub kontroli jako pracy w warunkach szczególnych, jeżeli te inne (podlegające dozorowi lub kontroli) prace nie są na danym oddziale lub wydziale podstawowe. Nadto Sąd wskazał, że zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych podlegał także okres zatrudnienia od 1 kwietnia 1990 r. do 15 sierpnia 1990 r., albowiem wnioskodawca był zatrudniony wówczas na stanowisku kierownika budowy i w ramach swych obowiązków sprawował również prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynieryjno-technicznym na oddziałach wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji uznał, że S. G. wykazał ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach do dnia 31 grudnia 1998 r., jak również spełnił wszystkie pozostałe przesłanki uprawniające go do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją organ rentowy zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności 184 w zw. z art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. przez błędne przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia (...) r. podczas gdy wnioskodawca nie ma prawa do emerytury, gdyż nie spełnia warunków do jej przyznania. Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania. W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał, że uznanie przez Sąd I instancji okresu pracy od dnia 1 grudnia 1992 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. jako wykonywanej w szczególnych warunkach uprawniających do emerytury wcześniejszej i przyznanie wnioskodawcy prawo do emerytury nie znajduje uzasadnienia w prawie i orzecznictwie Sądu Najwyższego, a także sądów powszechnych. Zarzucił, że Sąd Okręgowy pominął fakt, że wnioskodawca na stanowisku zastępcy dyrektora ds. produkcji wnioskodawca wykonywał prace nie mieszczące się w zakresie czynności wykonywanych w warunkach szczególnych, gdyż w pierwszych godzinach pracy wykonywał pracę biurową, a dopiero później udawał się nadzorować budowy.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest niezasadna bowiem sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz treści obowiązujących przepisów prawnych. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy są prawidłowe i wystarczające do rozpoznania apelacji, stąd też Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne.

Na wstępie zauważenia przede wszystkim wymaga, że apelacja wniesiona przez organ rentowy zarzuca wyłącznie naruszenie przepisów prawa materialnego, natomiast nie formułuje żadnych zarzutów dotyczących naruszenia prawa procesowego zmierzających do zmiany ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy. W tej sytuacji, skoro organ rentowy nie sprecyzował żadnego zarzutu naruszenia prawa procesowego, a tym samym nie podważał ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd I instancji, Sąd Apelacyjny pod uwagę brał jedynie zgłoszony przez organ rentowy zarzut naruszenia prawa materialnego, który w okolicznościach faktycznych sprawy ocenić należy jako całkowicie bezprzedmiotowy. Wskazać należy, że naruszenie prawa materialnego może polegać na błędnej jego wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu. Błędna wykładnia prawa polega na błędnym zrozumieniu treści lub znaczenia normy prawnej. Z kolei naruszenie prawa przez niewłaściwe jego zastosowanie, to - jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 marca 1999 roku, III CKN 206/98 (OSNC 1999, nr 10, poz. 183) - kwestia prawidłowego odniesienia normy prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego, sprawa właściwego skonfrontowania okoliczności stanu faktycznego z hipotezą odnośnej normy prawnej i poddanie tego stanu ocenie prawnej na podstawie treści tej normy.

Jak wynika z ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy Stanisław G. w okresie od 1 kwietnia 1990 r. do 15 sierpnia 1990 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku kierownika budowy, od 16 sierpnia 1990 r. do 30 listopada 1992 r. na stanowisku zastępcy dyrektora - naczelnego inżyniera i od 1 grudnia 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. na dyrektora ds. produkcji. W przedmiotowej sprawie oceny wymagało, czy praca odwołującego w wymienionych objętych sporem okresach podlega uwzględnieniu do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jako praca określona w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to jest kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjnotechniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. W celu dokonania powyższej oceny należało stwierdzić, czy powyższe czynności były wykonywane, stosownie do wymogu wynikającego z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. czy dozór sprawowany był w odniesieniu do pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach, jak również czy poza czynnościami nadzorczymi w ramach obowiązków pracowniczych nie były wykonywane inne czynności, niemające związku z wykonywaniem bezpośredniego dozoru. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego w zakresie, w jakim uznał on, że sporne okresy zatrudnienia S. G. podlegają uwzględnieniu do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Materiał dowodowy nie pozostawia bowiem wątpliwości, że ubezpieczony wykonywał czynności odpowiadające pracom na stanowiskach wskazanych w dziale XIV, poz. 24 wykazu A stanowiącego załącznik do wymienionego rozporządzenia. Tym samym uznając, że S. G. udowodnił wymagany staż pracy w szczególnych warunkach, który w jego przypadku wyniósł więcej niż konieczne 15 lat, podzielić należało ustalenia Sądu I instancji, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki uprawniające do emerytury w obniżonym wieku. Prawidłowe ustalenie stanu faktycznego implikuje właściwą subsumcję, toteż zarzut obrazy art. 184 i art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. nie jest trafny.

W tym stanie rzeczy apelacja organu rentowego uległa oddaleniu, z mocy art. 385 k.p.c.